

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția. Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl., 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă — Articuliile nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 21 Aprilie 1895.

Cu nrul ultim al fôiei noastre cetitorii au primit întreg materialul ce a format obiect de discuțiune, de decideri și de rezolvare la sinodul nostru arhidieceșan în sesiunea din acest an. Rapôrtele noastre au fost cât se pôte de exacte și conforme adevêrului, dând o iconă fidelă a decursului ședintelor, astfel încât din ele fie-care pôte să vadă și să constate starea și mersul afacerilor noastre bisericesci școlare.

Dacă privim la acest mers al afacerilor și îl supunem unei judecâți nepărtinitive, trebuie să constatăm, că mersul afacerilor bisericesci școlare a fost și este normal, ba în unele direcțiuni se constată un îmbucurător progres, față cu stările de mai înainte. Și acesta în împrejurările în cari trăim, însemnă mult.

Starea și mersul ori cărei instituțiuni depinde în măsură mare dela împrejurările, în care ea viează, dela sprijinul ce ea îl are și dela pedecile, ce-i stau în calea înaintării. Biserica noastră ca instituțiune religioasă culturală, dela introducerea constituțiuni prin marele și în veci neuitatul arhiepiscop Șaguna, a avut mereu să lupte contra greutăților, contra pedecilor, ce îi s'au pus din mai multe părți, și a avut să înfrunte multe atacuri dușmănoșe. Nici când însă ea nu a fost atât de atacată în instituțiuni ei, nici când ea n'a fost supusă la încercări și probe mai ispititoare, ca în anii din urmă, lovită fiind de atacuri directe și indirecte, îndreptate contra ei chiar de acolo, de unde sprijin și încurajare ar trebui să aibă în năsuințele ei țintitoare spre binele obșteșce.

Înșiratu-le-a aceste cu durere unul dintre arhierii nostri, P. S. Sa episcopul Aradului, în vorbirea de deschidere a sinodului din acest an, făcând o reprivere asupra a lor 20 ani din urmă din viața noastră bisericescă și constatând, că biserica noastră și dimpreună cu ea arhierii, au avut în acest timp „puține zile bune, dar

apoi cu atât mai mult zile grele și de durere, din cauză, că chiar în acest timp s'au ivit cele mai multe cercări grele și asupra bisericii noastre naționale“.

Judecând din acest punct de vedere, singurul care putem să-l luăm în privire, constatarea noastră numai liniștitore pôte fi, că biserica cu instituțiunile ei se află în o stare normală, ba în mai multe direcțiuni ni se arată progres îmbucurător. Acesta ne spune că temelia ei traică și nesurpată este și că instituțiunile ei tari și neînfrante sunt, resistând cu bărbăție cercărilor grele, cari se năpustesc asupra lor.

Aceste constatări sunt mângăietore sufletului nostru, sunt ca un balsam alinător în tristele timpuri în care trăim, dar totodată ele ne spun, că dela noi atârână, ca biserica cu instituțiunile ei se ia un avânt mai mare, mai îmbucurător, dela noi atârână, ca ea să fie mai tare și astfel și în viitor, ca în trecut să pôtă lupta cu isbândă contra atacurilor, ce o așteptă.

Atacată din partea streinilor, ea trebuie să aște sprigin în noi, în proprii ei fii. Trebuie să nisum din toate puterile a stirpi indiferentismul față de biserică, care începe a se încuibă între noi și pe care l'a accentuat cu drept cuvânt Capul bisericii, I. P. S. D. Archiepiscopul și metropolitul nostru, în vorbirea de deschidere a sesiunii sinodului arhidieceșan din acest an.

Dacă astfel vom face, dacă vom da tot spriginul posibil bisericii, ca unei mame bune, atunci, ca și odinioară strămoșilor nostri, biserica „scut al nostru întotdeauna, scut ne va rămâne și în viitor“.

Ultimele trei evenimente din Ungaria.

Sunt, și obvin adese-cri în viața noastră publică din Ungaria evenimente cari la aparință și se par ca lucruri de toate zilele, lucruri ordinari fără oșei-care însemnătate. Îndată însă ce judeci cevași mai adânc asupra lor, rămâi pirotit asupra însemnătății ce o au.

Cauza, ce au produs aceste evenimente și urmările ce le pot ave pe viitor, dau însemnătate acestor evenimente. De aci provine și viul interes cu carele s'a discutat aci la noi în țară, cât și în străinătate ultimele trei evenimente și anume: atentatul asupra statuei lui Hentzi, alegerea lui Kossuth Ferenc de deputat la Tapolca și intrarea lui în parlament, și a treia alegerea a două dela Nitra, întâmplată la 24 Aprilie, din carea a reușit ales candidatul guvernamental Iánits Lajos, cădând de nou în urma unor abuzuri și ilegalități contele Zichy.

Primul eveniment, atentatul contra monumentului Hentzi a scos de nou la ivelă ura nedumerită, ce exista în cercurile magiare față de armata comună, cu limba de comandă germană, precum și contra Austriei. Diaristica magiară în mod negenat s'a exprimat asupra acestui eveniment numindu-l „un act patriotic“ precum și o satisfacțiune dată opiniunii publice magiare. Durere e numai întru atâta că: monumentul nu a putut fi distrus. Ba, mai mult! Un diar magiar spune orbi et urbi că înainte cu vre-o câțiva ani se adunaseră și bani, spre a plăti un atentator, carele să arunce în aer monumentul, dar nu se aflase nime. Și acum deodată ca un Deus ex machina se arată redactorul Szeles carele comite atentatul nesucces. A două reședința monarhului, și cu ea opiniunea publică tresaltă la aușul unui atare eveniment. Magiarii însă rămân unici în felul lor. Săptămâni de a rëndul poliția Budapestei l'caută pe Szeles, ba, l'curenteză în totă țera. Diaristica ovreo-magiară profesce însă că poliția nu l'va prinde, prietenii lui îi vor da adăpost, și-l vor ascunde căci el merită să scape. Așa s'a și întâmplat. Poliția l'a făcut scăpat, și nimenea ași nu mai ia în serios pașii făcuți de poliție întru a-l afla. Totul era numai spre a scôte ochii Vienei că guvernul și organele sale și fac datorita. — În urmă Szeles pregătit de drum plécă spre Paris de unde dă amănunte asupra scăpării sale.

Și acum rămâne faptul, ca să-l calificăm. Magiarii l'au calificat după simțimintele lor. Noi și cu noi întreaga străinătatea nu numai că condamnăm faptul criminal, dar condamnăm și diaristica magiară, carea a întâmpinat în mare parte atentatul ca un act justificabil din punctul ei de vedere patriotic. Noi sciam până acum că între conducătorii și bărbații de stat magiari au fost unii cari au congiurat ani de a rëndul contra dinastiei, contra Austriei, nu sciam însă că un atentat asupra monumentului unui general, carele și-a vârsat sângele pentru tron și dinastie, pentru că a murit cu sabia în mână, pôte să fie justificat! Unde rămâne jurământul și credința unui soldat gata a trece prin apă și prin foc pentru domnitor și patrie, dacă el cădută lângă stégul său pôte să fie insultat după mörte, érá osele sale aruncate în aer prin dinamit.

Au eroismul și virtuțile belice se aibă numai caracter particular și nu toți trebuie să le considerăm ca un ce universal? Dar așa el Lumea să închină înaintea monumentului unui Leonida, érá magiarii preamăresc atentatul comis asupra monumentului unui erou mort pentru patrie și domnitoriul său, în lupta cu rebelii. Cua-lificarea cea mai nimerită a acestui eveniment, carele va rămâne o pêtă négră asupra corpului națiunei magiare și-a aflat resunetul său Capul încoronat, carele a rezervat mii de bunătăți asupra națiunei privilegiate a numit atentatul „faptă mișelăscă“ de care nu trebuie să se mai vorbescă. Înțelege-vor óre ministrii unguresci că astăzi afacerile și toate evenimentele Ungariei sunt urmărite cu cea mai încordată atențiune în vechia Austrie, și în cercurile Curții? Înțelege-va óre opiniunea publică magiară că un atentat ca și cel din cesiune nu se pôte justifica nici când. El a compromis guvernul, poliția și pe cei-ce l'au aprobat. E un semn pentru toți cei-ce au în vedere numai binele patriei ca se fim totdeauna trezi și la pađă.

FOIȚA

Suum cuique.

(O lămurire asupra presentării lui Iancu înaintea Majestății Sale în 1852).

(Urmare din nr. 40 și încheiere.)

Era pe înșărate și mai avém a face cale de 1 1/2 óre până în Cămpeni, unde am ajuns târziu cam pe la 9 1/2 óre. Poporațiunea și clerul aștepta la capul Cămpeniilor, cu ere de triumf și frumoșe orațiuni, cari însă nu s'au putut vedé și ține.

După-ce Majestatea Sa intră și se aședă în locuința apotecarului Kalcher, principele Schwarzenberg eși afară la pórta acelei case unde ne aflam cu toții cei-ce eșirăm să salutăm pe inaltul óspe. Dând cu ochii de mine, Schwarzenberg dișe: „Sagen Sie der Geistlichkeit, das sie Morgen früh 5 Uhr sich vorstellen soll; sagen Sie dasselbe dem Bezirksrichter, und sagen Sie auch dem Iancu, dass wenn er wünscht, von Se. Majestät empfangen zu werden, auch erscheinen soll“.

Étă d-lor dela „Kolozsvar“, că Iancu nu numai a fost respins dela audiênță, ci din contră a fost poffit, provocat formal, și

încă nu între patru ochi, ci în mijlocul strădei, așa dișend „in foro publico“. Și când s'a întâmplat acesta, erau de față protopopii Mihali, Patia, Absolon, Balint, mai mulți preoți și bărbați civili, era de față judecătorul Tănase, érá la spatele mele era însuși Iancu. În urma cuvintelor lui Schwarzenberg, m'am întors cătră cei din jurul meu și am diș: „ași audit!“ apoi am luat pe Iancu la o parte și l'am întrebat, că ce pôte fi cauza și cine l'a îndemnat să refuze audiênța în chipul acesta. În loc de răspuns, el mă întrebă, că dusu-s'a împératul să ia stégul dela mamă-sa și că bêt'a din paharul, care i-l'a închinat tată-seu; érá eu dișându-i, că de unde să scie împératul de acestea, s'a smâncit de subsuóra mea și a plecat fără a dișe un cuvânt. Érá cumcă și la „Detunata“ a fost provocat tatăl lui Iancu de cătră Schwarzenberg, prin mine, ca să se presente în Alba-Iulia și din Sibiu au stăruit cei din suita împératului, prin metropolitul Șuluțiu, ca să se presente în Clușiu la Majestatea Sa, sunt fapte și încercări, cari se vor descoperi din scriptele și scrisorile celor de atunci. Eu am mângăierea și mulțumirea de a fi scris și descoperit acestea atunci, îndată după-ce s'au petrecut, ceea-ce

se va puté vedé, dacă va căuta și afla cineva „Gazeta Transilvaniei“ din acel timp*). Confrontând cele scrise acum, cu cele publicate atunci, se va convinge și necredinciosul și rătăcitul „Kolozsvar“, că eu am soris purul adevér, ceea-ce nu pot face mincinoșii, cari ori de câte-ori spun și istorisesc un lucru, nici-odată nu-l arată în una și aceeași formă, ci totdeauna variază cu spusul și enaratal minciunei.

Aceste cred, că probéză în destul, cumcă „conducătorul bandiților“, fratele și amicul meu de bine și suferințe, Avram Iancu, nu numai că n'a fost primit ci a fost chiar provocat a se presenta înaintea Majestății Sale împératului Francisc Iosif.

Va urma naturalmente întrebarea, pentru-ce n'a vrut Iancu nici-decât a se presenta la împératul?

Acestă întrebare cred eu, că e răspunsă și deslușită prin cele-ce am spus până acum. Cei ce cred, că Iancu ar fi fost invitat de Bărnuț să facă acesta, să înșală réu. N'a fost Iancu om așa de închis, atât de egoist ca să nu comunice secretele sale cu cei de

*) Veđi nr.ii 63 și 64 din „Gazeta Transilvaniei“ 1852.

un principiu, de o credință și de o înțată cu el. Între acestia am figurat primo loco eu, dela care a cerut el în multe rënduri sfat și îndrumări, pe cari le-a și urmat. Un lucru așa de mare importanță mi l'ar fi comunicat și mie, pôte și lui Balint, și s'ar fi nevoit a ne îndupleca și pe noi, ca să primim sfatul lui Bărnuț, ca astfel să fie mai mare rezultatul, fiind solidari. Dacă Bărnuț ar fi fost atât de ușurel, încât să dea lui Iancu un astfel de sfat, cred, că mi-ar fi scris și mie, care am fost cel mai adict discipul al lui, și cu care a corespondat până după desființarea dietei din Transilvania, ca să tac de Balint, care îl și susținé la universitatea unde studia. Ca să fi voit Iancu a se răsbuna pentru espulsarea sa din partea poliției din Viena, ori că ar fi făcut-o îndemnat de maghiaróna fată a lui Kalcher, cu care avé relațiuni amoróse, nu o pot crede. Iancu a avut un caracter grav și nu a avut nici-odată semne de om vindicativ și ușurel.

Că ce fel de intențiuni și interes va fi avut atunci Majestatea Sa împératul și guvernul său, nu sciu. Ceea-ce sciu însă e, că petrecând împreună cu Balint, pe Majestatea Sa la Sibiu, a doua di după sosire,

Din nenorocire evenimentul nu stă singuratic.

Fiul fostului guvernator mort la Turin, vine în Ungaria, cutrieră țera deși încă nu era cetățean ungar și propaga ideile părintelui său: independența perfectă a Ungariei. Iși acest om, Kossuth Ferencz în două luni căpătând dreptul electoral. Iși pune apoi candidatura la Tapolca, reeșă ca deputat, ăra candidatul guvernului cade. Guvernul liberal și organele sale își închid ochii și sub cuvânt de libera alegere lasă a reuși Kossuth carele la 25 April întră „élyen-urile“ opoziționarilor întră în dieta din Buda-pesta. Lucrurile merg strună.

Guvernul tace și dărmă atunci când ar trebui să vegheze, el însă mână apă pe mōra opoziționalilor în mod bătătoriu la ochi.

Căci bine trebuie să ne o în semnăm. Ori și cât și-ar spăla mâ-nile guvernul și poliția capitalei, dar fuga lui Szeles le-a fost binevenită și indirect ușurată.

Tot astfel și alegerea lui Kossuth Ferencz. Fapte de atare natură sunt considerate la noi ăca acte de terōre, spre a se stōrce cât mai multe concesiuni pentru magiari. „Oderint dum metuant“ ăcea tiranul Caligula. Urască-ne Viena și cercurile înalte numai să se témă și să ne facă concesiuni, și ăic magiarii.

Că unde voiesce guvernul să reiasă cu planul său, ne pōte servi nōua alegere dela Nitra unde totul a trecut din nou prin proba de sabie și foc, și candidatul său Ianits a reușit, a trebuit să reese față de Zichy.

Și în urmă concludiunea. Cele trei evenimente despre cari am amintit mai sus ne arată că suntem la inaugurarea unei nōue ere Kossuthiste, a căreia naș a fost însuși guvernul Wekerlian, ăra patronul fi este guvernul actual, carele tot mai pōrtă nu mele de liberal, și se consideră drept susținătoriu al pactului dualistic. Ce amară decepțiune!

Dela sinodul eparchial al diecesei Arad.

Discursul rostit de Paul Rotariu referitoriu la cuvântul de deschidere a P. Sale episcopului diecesan Ioan Mețianu este următorul:

Înalte Prea Sântite Părinte!

Sinodul eparchial al acestei diecese ca reprezentante legal al clerului și poporului diecesan totdeuna a ascultat cu drag cuvintele înțelepte de deschidere sinodală ale Ilustrității Vōstre, rostite de pe scaunul presidial, și cu vie însuflețire pentru cauza nōstră comună diecesană și bisericăscă-scolară a urmat părintescilor învătări: d'a conlucra împreună și sub înflepăta conducere a Ilustrității Vōstre — în via Domnului

am fost invitați la dejun de baronul Hie, adjutantul principelui Schwarzenberg, și vorbind de politică, acesta ne declară următoarele: „Die kleine Walachei müssen wir haben“...

Cu această ocaziune îmi puse baronul Hie și mie decorațiunile pe piept.

Adversarii nostri, cari dela refusul lui de a se presenta și de-a saluta pe Majestatea Sa, până la injuriosul ordin al ministrului Perczel, au tot lăudat pe Iancu, și cari pe la 1876—77 într'o piesă teatrală, ce au jucat'o prin unele orașe ale Transilvaniei, l'au chiar apoteosat, ca pe un erou, n'ar trebui să uite, că istoria se repetese, și că cele ce s'au petracut în 1848/49, se pot repeta în viitor sub altă formă și între alte împrejurări, și că pōte să vină timpul, în care, ca și în 49, nu numai să ne blasteme și înjure ca acum, ci să umberle cu pālăria în mână după prietenia și ajutorul nostru. Peate tot, ei ar trebui să scie, sau dacă n'au sciut până acum, să scie de aci înainte, că precum un om privat mai bucuros suferă o bătăie, decât o injurătură, o blasfemiă — așa și o națiune.

Generațiunea viitoare va uita pōte și nu va mai pomeni maltratarile de tōte ăilele

Cu potențată bucurie și cu mult mai profundă atențiune a ascultat însă cu ocaziunea deschiderii acestui sinod cuvântul de deschidere cetit de Inalt P. S. Vōstră.

Causă la asta au dat cele 2—3 momente de mare însămnătate pe cari timpul și împrejurările de ađi le-au adaus drept o variațiune a lor în teostul numitului cuvânt.

Faptul, că bunul Dđeu a dăruit Inalt Preasânției Vōstre viața și tăria corporală și sufletăscă, pentru-ca timp de 20 de ani, se purtați toiagul păstoririi și Mitra Archie-răscă pe cap, în fruntea acestei diecese, a umplut inimile nōstre ale tuturor cu o sinceră bucurie, și ne ținem îndreptățiți a sus-ținé, că fie-care suflare din turma cuvântătoare, păstorită de Inalt Preatânția Vōstră, să va bucura și înveseli împreună cu noi, la auđul acestui îmbucurător eveniment temporal.

Ăr dacă considerațiunile nōstre se vor estinde — precum nici că se pōte să nu se estindă — mai departe decât asupra faptului nud ca atare, anume asupra zelului, devotamentului sincer, a intențiunilor bune și curate, asupra neobositei activități, apoi asupra spiritului întreprinđtor, precaut și prevăđtor, dovedite tōte astea în lucrările și întreprinderile Inalt Preasânției Vōstre pe terenul lucrărilor în cauza diecesană, bisericăscă-culturală, atunci nu numai că dăm vie espresiune bucuriei și veseliei nōstre, ci în corpore și cu vot unanim adresăm cătră Atotputernicul Dumneđeu adēnc simțita nōstră mulțămită pentru-că vi-a dăruit viața și și sănătatea de până acum, și d'odată implorăm grația și nemărginita bunătate ceresăcă asupra persoanei Ilustrității Vōstre pentru ca să ve îndelungescă fiirul vieții până la cele mai adēnci bătrănețe omenești în deplină sanătate sufletăscă și trupăscă.

Să trăiți Inalt Preasânțite părinte, întru mulți fericici ani!

Nu mai puțin important este pentru noi momentul cu 25 de ani ai vieții nōstre constituționale bisericăscă, dela recăstigarea sinodalității bisericăscă nōstre.

Bine înțeles și bine esplicat acest moment ne deschide mai multe direcțiuni dar cel puțin două principale, la cari trebuie să ne îndreptăm privirile nōstre.

O direcțiune de acest înțeles este faptul, că 25 de ani ai existenței nu ne privește numai special pe noi, cari avem bucuria și fericirea de a aparține la această diecesă, ci privește pe fie-care suflare romănescă, pe fie-care credincios al metropoliei nōstre din Transilvania și Ungaria.

Incăt ne privește pe noi, toți suntem de acord și cu vot unanim ne aducem aminte de acel fericit bărbat al nostru, care a esoperat această bună și fericită instituțiune pentru biserică nōstră, a fie iertatului mare archieu Andreiu baron de Șaguna.

În veci să fie pomenirea lui!

Nu cu mai puțină pietate ne aducem aminte și de bărbații, cari au fost conlucrătorii și sprijinitorii lui, pe cari bunul Dumneđeu, în restimp, a binevoit a i chema la sine. Dumneđeu să-i ierte!

Felicităm pe acei bărbați ai nostri, foști conlucrători ai marelui archieu, pe cari bu-

ale gendarmeriei de astăđi, sentințele cele trase de pěr ale tribunalelor și pe cei condamnați prin acestea. Dar injuria, ce ni s'a făcut, confiscându-se bagatela sumă, ce a conferit'o mai mult „misera plebs contribuens“, și opréla, ce s'a făcut cu 15 ăile arest și 100 fl. glōbbă pentru cei-ce vor cuteza a mai contribui — nu o vor uita și ierta decât atunci, când acest ordin se va desavua și contramanda. „Manet alta mente repostum iudicium Paridis. Spreteque injuria formae et genus invisum raptique Ganimedis honoris“.

Pōte să se stingă întreg némul romănesc și némul mândrei națiuni magiare — dar Muntenii rămăși pe vērfulurile munților, ca odiniōră Noe în corabie, tot vor cănta:

Iancul dela Vidra plécă

Ca dreptate să ne facă.

Frunză verde crastavete,

Dōmne ține pe Acsente...

Pe delu Felécului

Trece óstea Iancului

De-alungu Mureșului

Stă óstea Severului.

Brașov, 9 Aprile, 1895.

I. Axente Severu.

nul Dđeu a binevoit a-i ăiné încă în viață, până în ăiua de ađi. Laudă și onōre lor.

Asemenea ne aducem cu pietate aminte de fericita baronesă Iphigenia Sina, pentru donarea intravilanului — de puțină valōre materială, dar de mare preț moral — pe care să află ađi acest palat seminarial.

A doua direcțiune ce isvoresce din momentul cu 25 de ani al existenței nōstre bisericăscă se refere exclusiv la noi la diecesa nōstră, la viața nōstră particulară. Și aici aflăm momentul de mare bucurie și de mare importanță.

Douéđeci și cinci de ani de existență!

O existență grea în luptă!

Lupta nōstră însă n'a fost numai cu propriile nōstre neajunsuri conlegate, în mod firesc, cu propria nōstră desvoltare, ci viața nōstră a fost adese-ori îngreunată prin influențe străine.

Va se ăică: am trăit o viață relativ scurtă, dar nici decât adumbrită de adevăratul liberalism constituțional, de adevăratul sprijin din partea statului, dela care îndreptățiți am fost să l'ășteptăm în dragul desvoltării comune, ci eram adumbriți de ger, ghiață și vânturi reci și viforii grei.

Cu tōte acestea cred, că cu mâna pe inimă și cu mândrie națională putem constata, că în acești 25 de ani de viață, de luptă, de chin, diecesa nōstră precum și întregă biserică nōstră nici odată n'a servit nici măcar cu umbră de dovadă despre un act nematur și neseros, care ar fi tins a dărmă buna înțelegere în patrie; cu un cuvânt: bise ica nōstră cea vie nici odată n'a dat doveđi despre vre-un act de nepatriotism.

Tot în acest restimp biserică nōstră, dacă vom lua partea materială a vieții nōstre chiar așa precum s'a constatat ea în cuvântul de deschidere, putem constata, că „talanții“ încredințați diecesei nōstre au sporit. Credincioșii bisericăscă nōstre și organele nōstre diecesane nōstre diecesane sunt bărbați apți de a se governa ca corp constituit în cadrul unei autonomii, că nu tind la averi străine, la înșelăciuni, la malversațiuni, ci cu sfințenie cruță crucerii, cu sfințenie își administreză avatul lor, mult puțin de care dispuș și cu pietate păstrează fundațiunile binefăcătōre și sporesc capitalele lor.

Venerabile Sinod!

Cred, că nu voi grăi neadevăr, când susțin, că tōte astea sunt fapte constatate în mod netăgăduit.

Și acesta e ceea ce cred eu, că este de mare importanță națională și bisericăscă pentru noi.

Este imposibil Domnilor, ca întunerecul asupra nōstră, să dureze milenii întregi. Este imposibil ca lumea msre, care tot mereu cetesce — rău, bine — despre noi, să nu ajungă odată la punctul de mănecare, în care să-și ăică: să merg iuram și să mă conving ex asse.

Când lumea nepreocupată și iubitoare de adevăr, va voi să se convingă despre soliditatea și capacitatea nōstră ce o avem pe ori ce teren de activitate, va trebui să vină în sinul nostru, atunci îi vom da faptele nōstre complinite și nenegavere, ca pe temelul lor să ne judece.

Unde am fi, cum am sta, dacă nu am fi avut alte greutăți decât cele dinlăuntru ale nōstre, cari provin din legătura cu desvoltarea nōstră individuală?

Eu cred, că — departe, departe!

Am fi ajuns, ca tōte trei diecesele împreunate în metropolia nōstră, să fim un stēlp puternic al statului și regatului nostru, un scut, la cas de nevoie, dela care ori cine ar fi putut accepta un ajutor pe care biserică nōstră nu-l denégă nimenui.

Vor veni timpuri, în cari lanțurile ce ađi — din orbia timpului — ne încungiară să vor sfērma.

Acestea sunt Inalt Prea Sântite vederile nōstre; acestea sunt rezultatele cele a produs — în timp de 25 de ani și între împrejurările amintite — poporul nostru; acel popor romănesc, carele cu câte-va decenii mai înainte purta numele de „misera plebs contribuens“.

Numai după 25 de ani, — numai după o viață de jumătate liberă, are în avutul său acest fapt.

Felicităm dar pe Inalt Prea Sântia Ta felicităm sânta nōstră biserică, felicităm pe poporul viguros romăncă din acest regat. — Să trăiți!

După-ce sinodul a primit concludi-sul publicat în nrul ultim al fōiei nōstre, luând cuvântul Prea Sântia Sa Domnul Episcop Ioan Mețian pronunță următorul discurs:

*Prea Stimaților Domni,
Iubiți fi sufletesci!*

Deși în lucrările mele ăin că n'am făcut, decât datorința ce mi-o impune chemarea mea — primesc cu mulțămită recunoscința ce mi-o aduceți.

Dacă în tainele nepétruse de mintea omeneșcă ale prevedinței divine așa a fost dispus, ca eu înainte cu 20 de ani să-mi părăsesc casa, țigua și liniscea mea, și să ajung la conducerea acestei diecese, și dacă așa a destinat aceeași înaltă prevedință, că chiar în acești 20 de ani ai păstoririi mele să cadă cele mai multe greutăți și sarcini amintite și în cuvântul meu de deschidere. Vē asigur, că nisuința mea s'a îndreptat în 2 direcțiuni. În o direcțiune de întărirea pozițiunei acestei diecese espuse, la marginea metropoliei, în nemijlocita apropiere și atingere cu alte confesiuni și naționalități; să întăresc pozițiunea, în carea am fost atacați și ispițiți; ăr în altă direcțiune m'am nisuit, ca să apăr și să sporesc acele instituțiuni cu ajutorul cărora putem ajunge cu bun succes la limanul mântuirii. De a asemenea pozițiune am considerat, ca ortodox și romăncă, întărirea bisericilor și sporierea școlōlor nōstre confesionale; și aceste pozițiuni m'am silit ale întări și spori precum a-ți binevoit a vedé și din cuvântul de deschidere. Aș fi dorit din adēncul inimei mele să ajungem la pozițiune mai tare și mai mare, prin realizarea înființării unui gimnasiu, dar n'am avut fericirea de a puté obținé concesiunea dorită. Am îngrijit însă, în speranța unui mai bun viitoriu, și de pūtința de a să înființa acest institut după această, când Dumneđeu ne va binecuvēnta cu timpuri mai bune, mai favorabile, prin întemeierea a lor două fonduri, unul pentru gimnasiu, și altul pentru tipografie însă cu menițiune de a veni într'ajutor unui institut mediu.

După rezultatele de până acum nu ne rămăne decât să ne îmbărbătăm, să lucrăm ca să înmulțim talanții cu cari Dumneđeu ni-a binecuvēntat; înse în lucrările nōstre să fim prudenți și circumspecți.

Avēnd în vedere testamentul marelui Șaguna să căutăm în totdeuna a ne îngrădi, a ne spori și a ne înmulți numărul cu acei bărbați, cari în acel timp, când s'a făcut statutul organic au fost conlucrători ări acum sunt în viață. Dar nu numai avem datorința a ne ăiné de acei bărbați și a ne grupa în giurul lor, ci avem datorința ai și stima precum fie-care biserică bine disciplinată își stiméză bărbații săi. Să nu uităm ăicea Marele Andrei, că e tare frumoasă legea nōstră fundamentală bisericăscă depusă în magna charta, în statutul nostru organic pe a cărei base am puté conduce naia ortodocsiei nōstre la limanul mântuirii; dar la asemenea conducere să cere cărmuitorii dibaci și prudenți, căci așa pretinde interesul bisericăscă nōstre și prin urmare și al nostru al tuturor.

Nu mă îndoinse în bunăvoința, esprirență și zelul D-vōstră de a înainta cât mai repede în cele bune și folositoare; și aș dori, ca prin D-Vōstră să pot căsciga și alți aderenți, ca să putem ajunge la scopul ce-l urmărim cu toții, care e binele bisericăscă, al patriei și al națiunei nōstre.

Implorând binecuvēntarea Ceriului îl rog să ne sjute la dorințele nōstre juste, cari n'au alta în vedere decât binele comun și preamărirea numelui celui sânt. Amin!

Revista politică.

Despre votarea în casa magnaților asupra celor două proiecte bisericăscă-politice, „Hazánk“ dela 1 Mai scrie următoarele: Întēmplările cari s'au ivit dela votarea din urmă a camerei magnaților asupra celor două proiecte religioare, au deprimat pe de-o parte forțe mult pe aderenții reformelor, ări de altă parte au întărit solidaritatea și curajii opoziției. Avem sciore sigură, că mulți membrii ai partidei guvernamentale se vor reținé dela vot,

